

© Н. Р. Дем'янчук, Б. М. Білявська*, Л. Є. Лаповець

УДК 618. 19-002-092. 19

Н. Р. Дем'янчук, Б. М. Білявська*, Л. Є. Лаповець

ЗМІНИ ГУМОРАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ У ЖІНОК ХВОРИХ НА ЗАПАЛЬНИ ЗАХВОРЮВАННЯ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Національний медичний університет ім. Данила Галицького (м. Львів)

МКЛШМД* (м. Львів)

Дане дослідження є фрагментом планової НДР «Розробка диференційної тактики діагностики, лікування і профілактики моно- і поліорганної недостатності при гострих абдомінальних захворюваннях і травмах», № держ. реєстрації 0110U002149.

Вступ. Одним з найбільш розповсюджених захворювань у післяпологовому періоді є лактаційний мастит. Мастит – запалення молочної залози, яке розвивається у 3-17% породіль [3]. На початку захворювання мастит має прояви лактостазу – застою молока у молочних часточках, внаслідок чого кількість мікроорганізмів в протоках залози збільшується і зростає загроза швидкого розвитку запального процесу. Основним збудником маститу є стафілококова флора (82,6%) [7]. Проте виникнення захворювання залежить не лише від хвороботворного агента та його здатності викликати патологічний процес, а й від імунної реактивності організму жінки. Тому показники гуморальної ланки імунітету мають важливе значення в патогенезі запальних захворювань молочної залози [2,6].

Мета роботи – з'ясувати діагностичну цінність показників гуморальної ланки імунітету у жінок хворих на запальні захворювання молочної залози.

Об'єкт і методи дослідження. Обстежено 30 хворих на запальні захворювання молочної залози (ЗЗМЗ) у віці від 18 до 36 років (середній вік: 26±5 років). Для порівняння використовувались показники гуморальної ланки імунітету 15 практично здорових жінок, що лактують, аналогічного віку – перша група. До другої групи увійшли 15 жінок з лактостазом. Третя група складалася із 15 жінок, у яких розвинувся гнійний мастит.

Проводили імунологічні дослідження сироватки крові хворих на ЗЗМЗ, які включали визначення рівня середньомолекулярних циркулюючих імунних комплексів (ЦІК) і концентрації IgA, IgG, IgM методом радіальної імунодифузії в гелі (за Манчіні, 1965) [4,5].

Результати досліджень аналізували математичним методом – статистична обробка одержаних даних із використанням методу варіаційної статистики за допомогою програми STATISTICA 6 (Statsoft, USA) [1].

Результати досліджень та їх обговорення. Отримані результати свідчать про значні зміни показників гуморального імунітету у жінок хворих на ЗЗМЗ (табл.).

Таблиця

Вміст IgA, IgG, IgM, ЦІК в сироватці крові хворих на ЗЗМЗ, М±m

Імунологічні показники	Група 1 (контрольна) n=10	Група 2 (лактостаз) n=15	Група 3 (гн. мастит) n=15
IgA, г/л	2,0±0,19	5,1±0,45*	5,37±0,5*
IgG, г/л	9,5±0,52	11,53±0,70	16,75±0,85**
IgM, г/л	1,5±0,10	1,83±0,16*	3,26±0,25**
ЦІК, од. екст.	65±1,3	119±4,2*	145±3,8**

Примітка: * – вірогідність відмінності у порівнянні з контрольною групою (p<0,05); # – вірогідність відмінності у порівнянні з групою 2 (p<0,05).

Значне зростання вмісту в сироватці крові IgA у жінок, в яких виник лактостаз вказує на активацію імунного захисту на слизових (p<0,05). У сироватці крові жінок хворих на гнійний мастит вміст IgA не відрізняється від показників при лактостазі (p<0,05).

Концентрація IgG в сироватці крові жінок, що увійшли до групи 2 коливається на рівні, характерному для практично здорових жінок (p<0,05). Проте, цей показник у хворих групи 3 перевищує величини групи 2 у 1,5 рази, а контрольної групи у 1,8 рази (p<0,05). Висока концентрація IgG у хворих на гнійний мастит вказує на хронічний характер запального процесу.

Вміст сироваткового IgM в обох групах вищий за показники контрольної групи. Про гострий перебіг захворювання вказує підвищена концентрація IgM у жінок, які увійшли до групи 2. У жінок хворих на гнійний мастит IgM у 1,8 рази перевищував показники IgM у жінок, які склали групу 2 (p<0,05), що може свідчити про загострення хронічного запального процесу.

Рівень середньомолекулярних ЦІК у жінок із лактостазом становить в середньому 119±4,2 у. о., що у 1,8 рази вище норми (при нормі 65±1,3 у. о.; p<0,05). При розвитку гнійного маститу рівень ЦІК у сироватці крові дорівнює 145±3,8 у. о., що є вище за норму в 2,2 рази (p<0,05) і в 1,2 рази вище за показники жінок, у яких виник лактостаз (p<0,05).

При проведенні імунологічних досліджень встановлено посилення продукції IgA у жінок, в яких виник лактостаз, значне зростання вмісту IgG, IgM у сироватці крові жінок хворих на гнійний мастит. Відмічається істотне підвищення концентрації ЦІК середнього розміру в обох групах порівняно із практично здоровими жінками.

Висновки.

1. Виявлені зміни свідчать про активацію гуморальної ланки імунітету у жінок хворих на ЗЗМЗ, що можна розглядати як захисну протибактерійну реакцію. Підвищення вмісту ЦІК вказує на наявність реакцій гіперчутливості III типу, які мають патогенну дію.

2. У хворих на лактостаз виявлені ознаки гострого запального процесу.

3. Зміни імуноглобулінового спектру сироватки крові у жінок хворих на гнійний мастит свідчать про загострення хронічного запального процесу.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження будуть полягати у визначенні показників місцевого гуморального імунітету – вмісту імуноглобулінів у молоці жінок, хворих на запальні захворювання молочної залози та здорових жінок.

Література

1. Боровиков В. STATISTICA : искусство анализа данных на компьютере. Для профессионалов / В. Боровиков. – С-Пб. : Питер, 2001. – 656 с.
2. Казмірчук В. Є. Клінічна імунологія і алергологія / В. Є. Казмірчук, Л. В. Ковальчук. – Вінниця : Нова книга, 2006. – С. 267–275.
3. Кузнєцов А. А. Лечение больных острым лактационным маститом / А. А. Кузнєцов // II Конгрес хірургів України : Зб. наукових робіт – Київ, Донецьк : Клініч. хірургія, 1998. – С 42-43.
4. Дранник Г. Н. Клиническая иммунология и аллергология. 4-е изд. перераб. и дополн. / Г. Н. Дранник. – К., 2010. – 552 с.
5. Посібник з лабораторної імунології / [Лаповець Л. Є., Луцик Б. Д., Лебедь Г. Б., Акімова В. М.]. – Львів : ФОП Сорока С. В., 2008. – 268 с.
6. Лебедев К. А. Иммунная недостаточность (выявление и лечение) / К. А. Лебедев, И. Д. Понякина. – М. : Медицинская книга, 2003. – 442 с.
7. Dahlen H. Lactation mastitis / H. Dahlen // Nursing Times. – 1993. – Vol. 89, №36. – P. 38-40.

УДК 618. 19-002-092. 19

ИЗМЕНЕНИЯ ГУМОРАЛЬНОГО ИММУНИТЕТА У БОЛЬНЫХ С ВОСПАЛИТЕЛЬНЫМИ ПРОЦЕССАМИ В МОЛОЧНОЙ ЖЕЛЕЗЕ

Дем'янюк Н. Р., Билявская Б. М., Лаповец Л. Є.

Резюме. Представлены результаты исследования гуморального звена иммунитета у больных с воспалительными процессами в молочной железе, которые сравнили с группой практически здоровых женщин (1 группа). Больных разделили на 2 группы: 2 группа – женщины с лактостазом, 3 группа – женщины, у которых возник гнойный мастит. Обнаружено повышение уровня IgA, IgM у больных 2 группы, уровня IgA, IgG, IgM у женщин, которые составили 3 группу. Концентрация ЦИК среднего размера у женщин с воспалительными процессами в молочной железе превышала показатели нормы. Полученные результаты могут быть рекомендованы для дифференциальной диагностики начальных форм заболевания молочной железы.

Ключевые слова: иммуноглобулины, циркулирующие иммунные комплексы, лактостаз, гнойный мастит.

УДК 618. 19-002-092. 19

ЗМІНИ ГУМОРАЛЬНОГО ІМУНІТЕТУ У ЖІНОК ХВОРИХ НА ЗАПАЛЬНІ ЗАХВОРЮВАННЯ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Дем'янюк Н. Р., Білявська Б. М., Лаповець Л. Є.

Резюме. Представлені результати дослідження гуморальної ланки імунітету у хворих на запальні захворювання молочної залози, які порівнювали з групою практично здорових жінок (1 група). Хворих поділили на 2 групи: 2 група – жінки з лактостазом, 3 група – жінки, у яких розвинувся гнійний мастит. Виявлено підвищення рівня IgA, IgM у хворих 2 групи, рівня IgA, IgG, IgM у жінок, які склали 3 групу. Концентрація середньомолекулярних ЦІК у жінок із запальними процесами в молочній залозі перевищувала показники норми. Отримані результати можуть бути рекомендовані для диференційної діагностики початкових форм захворювання молочної залози.

Ключові слова: імуноглобуліни, циркулюючі імунні комплекси, лактостаз, гнійний мастит.

UDC 618. 19-002-092. 19

Changes of Humoral Immunity in Women, Suffering the Mammary Gland Inflammatory Diseases

Demianchuk N. R., Biliavska B. M., Lapovets L. Ye.

Summary. The research results of humoral immunity component in patients, suffering the mammary gland inflammatory diseases are presented, the results having been compared with a group of practically healthy women (group 1). The patients were divided into 2 groups: group 2 – women with lactostasis, group 3 – women with the developed suppurative mastitis. Group 2 patients IgA, IgM level and group 3 women IgA, IgG, IgM level increase was revealed. The concentration of middle molecular CIC in women, suffering the mammary gland inflammatory diseases has exceeded normal rates. The obtained results may be recommended for the differential diagnostics of the mammary gland diseases initial form.

Key words: immunoglobulin, circulating immune complexes, lactostasis, suppurative mastitis.

Стаття надійшла 22. 02. 2013 р.

Рецензент – проф. Луцик Б. Д.